

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogrske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Stremayr in Slovani.

Slovanski poslanci, dr. Vošnjak, dr. Vičetič, dr. Meznik itd. so v zadnjih dneh močito in energično svoj glas povzdignili proti vsiljenemu jerobstvu, s katerim nam vlada in Nemci svoj nemški jezik usiljujejo, kakor kramar slabo robo, in naš slovanski jezik iz naših šol in uradov iztiskajo. Govorili so zastopniki raznih plemen, a vsi so govorili za vse, vsi za slovanski jezik, slovanško narodnost, da Slovanom se v Avstriji krivica godi. To je velike pomembe, ker kaže, da ima državni osrednji parlament vendar za nas to vrednost, da se tu vsi avstrijski Slovani zedinijo v politiki in enkrat še ono večino in ono kompaktnost dobodo, katera jim gre po njihovem številu. — Da so se letos Slovenci, Čehi, Istrani in Dalmatinci Slované čutili, zapazil je tudi Stremayr, ter tudi on, ki je prej vselej govoril o Slovencih, Čehih, Rusinih itd., letos izkušal po svoje dokazovati, da se Slovanom v Avstriji krivica ne godi. S tem, da so nas začeli Slované skupno jemati, smo uže mnogo pridobili, ker v najvišjih krogih se bodo vendar s časom domislili, da beseda Slovani pomeni v državi 16 milijonov ljudi.

Minister Stremayr je potem, ko se je izvijal kakor jegulja iz rok onih svojih prijateljev, kateri so ga bičali, da v konfesionalno-političnih rečeh nij nič ne miš, da bi rad kožuh pral pa se ga boji zmočiti, — gledé slovanskega jezikovega vprašanja tako-le jezuitovsko govoril: „Od desne strani se je stara pesem o ravnani z družimi narodnostimi ponavljala. Vlada tem tožbam nasproti nema glubih ušes, nego ona je dolžna tem tožbam na dno pogledati in po mogočnosti pomoči. Jaz priznam prizadevanje, narodnosti kolikor mogoče razviti in priznam navdušenje, s katero se to prizadevanje kaže; a le predostokrat to navdušenje ne pozna resničnosti razmer, s katerimi je računati. Vlada stoji na stališču, da je materini jezik podloga prve odgoje, prvega izobraženja. Če se je res kje zane-marjenje materinega jezika v ljudskih šolah pokazalo, nij vlada kriva, kajti določba, kateri jezik je učni jezik, določi na predlog občine deželni šolski svet.“ Ako se je govorilo o slovanski univerzi, kaže Nemec Stremayr na razliko narečij in dalje pravi: „Meni se zdi, da vedne tožbe o zanemarjenju slovanskega jezika niso opravilene. Mi imamo enkrat eno državo in smo tako srečni, da je na čelu vladarska familija z nemškim maternim jezikom in nemškim rodom. Nasproti bi bilo škodovanje Slovanov, ko bi se jim mnogo prilike ne dajalo, prisvojiti si nemški jezik. Prizadevanje naše uprave gre na to, da vsak rod dobi v

svojem materinem jeziku potreben razvitek. Kar se slovanskih srednjih šol tiče, stori vlada svojo dolžnost (! Ur.)“ Potem še bolj jezuitsko Stremayr končuje: „Jaz priznam blaga prizadevanja, ki so odločilna gledé učenja pri raznih narodnostih. Naj dub sprave boj med narodnostimi prepodi.“

Kakor bralci vidijo je Stremayr nakopičil zopet tovor za nas žaljivih nemških fraz, žaljivih, ker iz vsega gleda zopet ona, za nas neznosna usiljivost in jerobstvo Nemštva nad Slovani, katero je v generalni debati Čeh Meznik izvrstno pa še premalo ostro odbil rekoč: „mi Slovani smo polnoletni in ne trebamo vašega nemškega varuhstva“. — Ako je Stremayr, katerega naši poslanci poznajo kot osebnega in posebnega protivnika Slovencev (kot ljutemu zeleno-Štajercu nij mu prav, da Slovenstvo sega v sredo Štajerja), prisiljen bil, to in ono „priznati“, zatrjevati, da vlada nij proti materinemu jeziku v šoli, da svojo dolžnost stori kar se srednjih šol tiče (v očigled tega kar vidimo!), — bil je prisiljen iz obzirov na višje kroge, ker ti menda vendar niso tako kratkovidni, da bi iz dosedanjega tlačenja Slovanov izrastala korist zanje. Vse te besede so bile govorjene „skozi okno ven“ na višje, da se prikupi. Izgovarjati se na šolske svete, potem ko je vendar znano, da se vse stori (v kranjskem in goriskem zboru se jej je dokazovalo, da se je v ta namen celo ustava prelomila), da pridejo v šolske svete možje, ki so prijatelji vlade in germanizacije — to je vendar preveč.

Velika breztačnost pak je, če minister celo cesarjevo rodovino vleče v debato in v boj proti Slovanom, ter nam, ki za nemčenje slovanskega naroda kratko ni malo nečemo, hoče to nemčenje z opominom osladiti, da je tudi naš cesar Nemec. Mi Slovani smo svojo lojalnost na bojiščih dokazali, — Slovanje so l. 1848 cesarjevo dinastijo rešili. A bili so vajeni v cesarji videti vladarja nad strankami. Minister Stremayer gotovo slabo skrbi za ohranjenje tega patriotizma in te lojalnosti mej Slovani, kakor tudi gotovo vladarski familiji slabo uslugo stori, ako se predrzne vzvišeno cesarsko rodovino v mejnarnostne boje privleči in porabiti za ščit proti nam Slovanom.

Živinska kuga v naši Istri.

Kakor smo uže v zadnjem listu na kratko in brzo povedali, žuga slovenskim gospodarjem na Notranjskem velika nevarnost in naši sosede in bratje, ubogi isterski Slovani so uže v sredi grozne gospodarske nesreče — živinsko kugo imajo in če se najbolj in najstrožje ne pazi, razširila se

bode tudi iz Istre ven in napravljala pogubo.

Popolnem okužene so vasi v sosedni Istri: Jelšane, Dolenje, Rupa, Lipa, Skalnica, Klana, Lisec itd. V teh krajih je uže 200 govejih glav cerknilo in predno to bralcem v roke pride, pravi naše poročilo, morda je cerknilo uže še 200 glav in kako daleč je strašna pošast goveje kuge uže razširjena tudi v drugo Istro, to se niti ne ve v tem trenutku. Kajti, da se je mogla tako razširiti, temu je vlada sama kriva, respective krivi so vladni nevedni in nesposobni organi v Istri. Iz Kranjske strani se je uže septembra meseca konstatiralo, da je v Liscu goveja kuga, a isterske gosposke so mižale in nič storile. Tudi v „Slovenskem Narodu“ je dopisnik iz ilirske Bistrice opozoroval na nevarnost in poročal, da je kuga v Istri in se je treba čuvati.

Ali bog si ga vedi kake ljudi je vlada nastavila v Istri za strokovnjake, ker le-ti so jej vedno poročali, da bolezen mej živino v Istri nij kuga, nego le griža. Živina je crkala, isterski vladni živinski zdravnik je prihajal h kmetom a nij niti v bleve šel, niti prav pogledal, temuč, kakor zdaj unesrečeni posestniki pripovedujejo, le od daleč s palico pokazal in rekel, da nij nič in šel. Najbrž je mož čutil, da je v zdravniških rečeh sam vol, zato se je bal sam nalesti volovske kuge in iz strahu nij blizu prišel. Kranjski vladni organi so opozorovali in opominjali, ali iz Istre so vedno rekli oni, ki so poklicani za ljudstvo skrbeti, in da „nij nič, samo navadna griža“. Živina je crkala in se razširilo tiho tako, da se zdaj še ne ve kako. Notranjci so sami iz svoje inicijative kordon ob meji postavili in se dozda še obvarovali večje nesreče, ali vprašanje je, če bode mogoče zabraniti razširjenje kuge tudi v prihodnje.

Iz skrbnosti za svoj okraj, ki je v nevarnosti, da se tudi okuži in videč strašno malomarnost v sosednji Istri, je torej šel c. kr. okrajni zdravnik dr. Razpet iz Postojne zadnjo nedeljo v Istro in tam našel stanje kakor smo ga prej opisali. Seciral je sam okuženo goved in preparate poslal v Ljubljano, ob enem pak poslal nečega podžupana v Trst k namestniku baronu Pino, ter mu pismeno razložil stanje stvari. — To je vendar pomagalo. Takoj drug dan je dobil deželni živinski zdravnik kranjski dr. Schindler telegrafski nalog iz Trsta najide nemudoma v Istro preiskavat. Kakor čujemo je uže poročal, da je kuga zares žalostno razširjenje zadobila. Zda se bode moralo vse storiti, da se zabrani kolikor je v človeških močeh, ali kdo bode plačal strašno škodo, ki se je vsled nevednosti in nemarnosti isterskih vladnih organov zgo-

dila. Vlada, ki je s svojimi nesposobnimi organi zakrivila, da je kuga tako veliko razdaljo dobila, je gotovo dolžna odškodovati posestnike, katerim je živina poerkala.

Res nas Slovence obiskuje gorjé. Pritiskajo nas sovražniki na političnem in narodnem polju, potem pa pride še nesreča za nesrečo. In mej temi zadnji čas živinska kuga pridno izpodkopava še ono mrvice materialnega blagostanja, kar ga naš kmet ima. Lani je obiskala Dolenjske kraje, ki še zdaj niso strahu prosti, zdaj žuga Notranjem, Goričanom, tržaškim okoličanom, katere vse opominjamo: pozor in poslušanje vladnih ukazov, ker drugzega pomočka tu žalibog nij, nego zabramba razširjenja.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 14. decembra.

Državni zbor je 10. dec. končal po daljši debati posvetovanje o srednjih šolah. — Minister Stremayr je zopet vstal in še enkrat obljubil, da bode država celo z žrtvami na slovanski jezik v šolah bolj ozirala se. No, da vidimo! — Cienciala iz Šlezije je pri oddelku „ljudske šole“ govoril v tem smislu, da vlada nič ne stori za slovanske šole v Šleziji. Bilo je še 14 govornikov vpisanih, a ko je bil sprejet konec debate govorita le Pflügel in Haase.

Ogerski zbor je sprejel postavbo o indemniteti za prvo četrtletje 1875 z 230 glasovi proti 128.

Vnanje dežele.

Z novim **srbским** ministerstvom Magjari niso prav zadovoljni, kar je dobro znamenje.

Pariški občinski zbor je sestavljen iz 69 republikancev in le 11 protivnikov republike.

Obtožno pismo proti **Arnimu** obsega posebno, kar je poglobitno, da je zatoženec mnogo aktov, ki so velike važnosti glede politike in razmer nemške vlade k vnajnim vzel iz pariškega poslaniškega arhiva. Omenjeni akti spadajo v tri vrste: 1. one, katere je Arnim nevedoma vzel soboj, na posebno zahtevanje pak pozneje vrnil. 2. tiste, ki je vedoma vzel soboj a pozneje vsled razpora s Bismarkom, ker njega zadevajo, nij hotel izročiti. 3. pak take, o katerih Arnimu nij nič znano. — Dalje omenja zatožba, da je Arnim bil v dotiki s žurnalisti in žurnali, posebno s dunajsko „Presse“ in briselskim „Echo du Parlement“, v katerih je objavljial one akte največ proti kancelarju Bismarku, zaradi tega se Arnim obtožuje, nepošten in nepostavne prisvojitve, njemu uradno izročenih aktov od 1872. l. — 1874. l. (Prestopke pruskega kaz. zak. čl. 348, 350, 74.) Arnim pravi pri obravnavi prvega dne: da je žurnale in akte v arhivu pariškega poslaništva tako redko videl, da mu nij moč o tem kaj poročati. — Prihodnja seja obravnave je bila 10. t. m.

Dopisi.

Iz Poddrage na Vipavskem 10. dec. [Izv. dop.] Gotovo dosta čestitih bralcev narodnega časopisja, uže za trdno misli, da je naša čitalnica z mnogimi drugimi šla v „večno spanje“ spat. Ne! Nij ravno se mogla bahati s sijajnimi veselicami, katerih tudi zadnja leta nič imela nij, vendar pa je vedno se skrbelo s pomočjo zunanjih podpirateljev, da je obstala in lahko ponosno reče: njen obstanek pri tako enakomislečih udih — je gotov!

Preteklo nedeljo imela je čitalnica svoj redni občni zbor. Ko so se vse točke, razen

zadnje: „posamezni predlogi č. udov“ harmonično razvile, prosi besede g. Cotič iz Vipave. V njegovi zgovorni besedi, začne razvijati ustanovljenje čitalnice in priporoča udom, da bi moža, ustanovitelja naše čitalnice, kateremu nij narodnost molžna krava, pač pa narobe; moža, kateri je vse narodu posvetil in zanj trpi — za častnega uda izvolila. Ko govornik izgovori: gos. doktor Lavriča! — s kako radostjo, kako ginjeni so možu udje v znamenje velicega spoštovanja vstali in predlog z burnimi „živio“ sprejeli!

Brž se je dogovorilo, da se mu takoj poroča i diploma preskrbi.

Udje upajo, da bode, od žnjim mislečih, njegovih častilcev to zaslužno darilce sprejel.

Iz Zagorja na Savi [Izv. dopis.] — P. M. — V sosednjih Trebovljah, kjer se privažajo „črni diamanti“ na svitlo, godoval je ondoli rudnik sv. Barbaro, ker ona je „pomočnica“ rudokopu. Uže rano, ko je jedva jutranja zarija poručila nebo, jeli so grmeti možnarji i rudniška kapela je sviraje obhodila Trebovlje. Ob osmih zbrali so se rudniški uradniki, rudokopi, vsi v sijajnej uniformi, in povabljeni gostje v cerkvi, kjer se je vršila slovesna služba božja. Po maši je bil v krasno z rudniškimi emblemi dekorirani dvorani skupni obed, ki je trajal malo da ne 4 ure. Napivalo se je mnogo zdravic. Mej družimi naj omenjam ono, s katero je g. vodja rudniški nazdravil navzočnim gostom in kateri je bilo geslo: Edinost krepí! Dalje ono, s katero se je nazdravilo g. inšpektorju Eichhalterju, kojemu smo čestitali kot najstarejšemu rudarju v okolici, — g. Trebovljskega plebana, ki je pesnikove besede: „Ehret die Frauen“ napil navzočnim damam, in g. dr. Erzenovo, ki je nazdravil rudniškej prislovi: „Glück auf!“ Govor je sledil govoru; vmes pa so pokali možnarji in svirala je godba, mej družimi komadi tudi naš slovenski potpourri, koji zvuki so bili z gromovitimi dobro-klici i burnim ploskanjem sprejeti.

Na večer podala se je vsa družba v rudniško restavracijo, ki je bila krasno osvitlena z bengaličnim ognjem. Takoj se je pričel ples, ki je trajal do mladega dne. Izvrstna je bila pijača in vsa postrežba. Enacega dne nij valjda še bilo v Trebovljah akopram čestokrat napravljajo zabave. In vsem uradnikom zlasti vrlemu g. vodji izrekam za gostoljubnost in zabavo najtoplejšo hvalo in kličem: Živel rudnik Trebovljski!

Domače stvari.

— (Iz Dunaja) se nam piše: 8. dec. so bili poslanci grof Hohenwart, dr. Vošnjak in grof Barbo pri ministru za trgovino g. Banhansu pritožiti se o nepostavnosti in samovolji, ki se godi od strani vladne volilne komisije za kranjsko trgovinsko zbornico. Banhans je obljubil, da bode takoj v Ljubljano pisal in ukazal prenarredbe. Bomo videli.

— (O razpuščeni kranjski trgovinski zbornici) pravi uradna „Laibacher Zeitung“ od 9. dec., da nij glede pošiljanja shoda avstrijskih trgovinskih zbornic nobenega odgovora dala. To nij res. V tretji seji drugzega dneva trgovinskega shoda 24. novembra je tedanji delegiranec V. C. Supan

vsled protokola, ki ga imamo pred soboj, to-le v plenumu zbora izjavil: „Trgovinska in obrtnijska zbornica v Ljubljani mi je naložila, povedati, da se bode skupnega posvetovanja rada udeležila, a se ne more upuščati v druge stroške, nego v one, ki so z udeležanjem zastopa zedinjene“. — Sicer razvidimo iz onega protokola predloge, katere je kranjska trgovinska zbornica v interesu prospeha narodno-gospodarstvenih stvari pripravljajočemu odboru onega shoda stavila. Protokol konstatira, da nobena trg. zbornica nij toliko (deset) nasvetov stavila kakor zdaj razpuščena kranjska, tista zbornica, na katero zdaj „Laib. Tgbl.“ laja kakor pinč na mesec. Mi bodedo sicer na drugi strani našega lista dokazali, da je bivša zbornica ne le narodno-gospodarstvene interese svojega okraja dobro varovala, nego tudi interese cele države s temeljito preudarjenostjo, in v državnem zboru so (Neuwirth, Menger) 5. dec. t. l. tisto konstatirali, da je resnično prišlo, kar sta kranjska zbornica in njeu predsednik prorokovala uže 13. sept. 1866 leta.

— (V ljubljanski red uti) bode jutri velika dobrodelna beseda za revne šolarje. Program jutri.

— (Izgubil se je) — kakor se nam iz Polja pri Ljubljani piše — pred enim tednom Anton Trkov iz Dobrunj, delavec v tamošnji papirnici, oženjen, in še do denes (10. dec.) nij duba ne sluha o njem. Sploh se tukaj misli, da je najbrž padel v vodo in utonil.

— (Vipavska čitalnica) vabi k občenemu zboru, ki bode dne 13. decembra. Na dnevnom redu bode poročilo tajnikovo, blagajnikovo, volitev odbora in nasveti posameznih udov. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

— (Velicega medveda), ki vaga 2 centa in 70 funt., so včeraj v Ljubljano pripeljali. Ustrelil ga je Auerspergov lovec pri Igu.

— (Po volčjem lovu.) Piše se nam od tod 9. dec.: Denes sta dva iz Željmelj došla kmeta ustreljenega volka sem pripeljala, da bi zanj taljijo dobila. To ne bi bilo nič posebnega, če ne bi bile posebne okolnosti. C. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani je namreč nspovedalo, da naj se volkovi brez ozira preganjajo in postrelé, kolikor je mogoče; ali gospod fajmošter v Željmljih o tem nič nijso vedeti hoteli, češ, kaj bo „kmet“ streljaj, saj smo mi gospodje zato. Občno razglasenje je tudi zaostalo, pa vendar so se kmetje nad to vzvisili in so lov na volke prosto in samovoljno naredili. Oni so zvedeli, da v neki dolini, kjer neka mahovina leži, se volkovi shajajo; takoj so to dolino obkrožili in samo enega izmej kakih sedmerih volkov zasačili. Tega prineso, kakor gori rečeno, na pregled k c. kr. okrajnemu glavarstvu. Pa tu so bile zavoljo tega volka take razširnosti, da bi ga ne bila kmeta zavoljo teh 20 gl. pripeljala, če bi bila to vedela. Pred, ko se je en lovec kot strokovnjak znašel, da je potrdil, da je ta volk res volk in ne maček, preteklo je celi popoldan in potem so še le volčji gobec s sekiro tako razmesarili, da drago cenjeni in iskani zobje za nobeno rabo več nijso. So čudni ti c. kr. uradniki, ki na svojih predpisih jahajo brez ozira na ničvrednost in izgubo časa. Omenjena kmeta sta tožila, da sta toliko časa izgubila.

— (Germanizacija.) Pripoveduje se po ljutomerski okolici — tako se nam od ondod piše, — da sta naš glavar in pa inšpektor Bauer na novo sklenila, naj bi se v Ljutomeru in tudi po drugih šolah nekoliko nemščine učilo, in pa še v nemškem jeziku pri telovadbi komandiralo. To je pač čudno, pa čujemo, da je ta sklep le zaradi tega mogoč bil, ker dveh narodnjakov, K. in M. pri dotični seji bilo nij. Kako je pa to, da naš glavar, kot predsednik okrajnega šolskega sveta še zdaj ne imenuje učitelja, ki je menda iz R. kompetiral? Zakaj pusti prvi deški razred brez učitelja? Ali bodo starši samo zavoljo ene ure šolske otroke po 1—2 ure daleč v Ljutomer pošiljali? To nam ne kaže, da bi bil glavar res tako vnet za šolo, kakor sem o njem uže čital.

— m —

— (Hrvatje in Slovenci.) Hrvatski „Primorac“ ima dopis iz Beča, v katerem pravi: „Na večer se sastade „Velebit“ (hrv. društvo). Pošto je sinočni sastanak bio oglašen kao glavna skupština, osvanuše u njem prvi put i Slovenci. Predsjednik „Velebita“, govorec iz srca svih članova, pozdravi Slovence i predstavi je društvu, ne kao gostove, već kao braću u Hrvata, kojim su vrata „Velebita“ uvijek otvorena. Od njih primljen je taj izraz veoma radostno s izjavom, da će rado pustiti svoje društvo „Sloveniju“ i s Hrvati kao s braćom u jedno društvo stupiti. U obće mi se čini, da se je otvorenjem hrvatskoga sveučilišta od simpatija, što su ih medjusobno Hrvati i Slovenci gojili storio nov vez, vez najsrdačnije bratinske ljubavi, što će danas sutra i po Slovence i po Hrvate spasonosno djelovati. A kada se je i mladež počela ovako srdačno susretati, nadati se je svemu dobru. — Dne 12. t. m. daju Slovenci koncert v slavu Preširnovu. U tom koncertu sudjelovati će i Hrvati, a medju njimi mali Krežma sa svojom sestrom. Opet novi dokaz, kako se s jedne i s druge strane za jednim ciljem teži, za ciljem davno željenoga ujedinjenja. Da je pako to ujedinjenje po nas nužno i koristno, imadosmo prilike ovih se dana osvjedočiti. Bili su najme izbori v odbor akademičke Leschalle, a jedino slogi Hrvata i Slovenaca imamo se zahvaliti, što je slavenski živalj u tom odboru dostojno zastupan, prem su se Njemci već unapred grozili, da neće birati barbara od god. 1848, nu sloga je dokazala, što valja taj: nećemo.

— (Nova in stara devica Marija.) Piše se nam iz spodnjega Roža na Koroškem: Denes 5. t. m. zjutraj ob 6. uri so pripeljali žandarji devet ženskih kot cerkvene upornice ali puntarice iz Šmarjete v Borovlje. Šest teh žensk so še ta dan v Celovec odpeljali. Iz malenkosti zraste veliko. Prepobne mamice Šmarjetske omislilo mater božjo z novo obleko okinčati, ne da bi g. fajmoštru denar na razpolaganje izročile. Zarad tega so mati božja in pobožne naše mamice neodpustljivo sovraštvo naredile. Sklene namreč g. župnik, mater božjo iz stranskega altara odpraviti, kar pobožne tako ostraši, da so iz cele fare privrele in g. župnika prosile, da bi svetej materi božji prizanesli, a zastonj. Mežnar kakor Malhus klofutne po enej ženski. Kot blisk ga zgrabijo druge za lase in hajdi ven z njim. Ko pridejo nazaj, se je bil g. župnik uže zaklenil v sobi. A ženske zmage pijane, mu kar duri podero in udero v sobo. Župnika

sicer niso lasale, ali regljale so kakor žabe in mnogokatero bridko je moral požreti. Farani pa od tistega časa v takej razprtiji žive, da menda v Babilonu nij bilo take. — Cela stvar je zdaj prišla pred kriminalno sodnijo, kjer bode skoraj toliko ljudij zaslišanih, kakor pri „sv. Tončku“. Bomo videli kakov bo izid.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 2. dec.

Matija Likovec, vulgo Hrustov, 18 let star, blapec iz Iške-Loke je 20. septembra 1874 okolo četrte ure zjutraj pred hišo vdove Mice Tancik v gornjem Igu Janeza Ruperta, sicer ne z namenom, ga usmrtiti, a vendar z drugim hudobnim namenom z žepnim nožem enkrat v trebuh, in sicer pod želodec tako sunil, da mu je 1½" dolgo rano prizadjal, katera je v 20 urah smrt ranjenega povzročila.

V soboto 19. sept. t. l. namreč okoli 9. ure zvečer zbralo se je na podu vdove Mice Tancik iz gornjega Iga več fantov in tudi nekaj deklet, da bi proso meli. Ko so okolo pólunoči svoje delo dokončali, šli so na povabilo gospodinje vsi v njeno izbo, kjer so dobili nekaj jesti in 3 poliče žganja. Ti in tudi domači ljudje Marije Tancik — več ko 12 osob — so se zabavali raznotero, in poslednjič napravili so ples, kateri je trajal do štirih zjutraj (20. sept. nedelja). Ob tem času je zapustil prvi Janez Rupert sobo in koj za njim Janez Maček, rekši, da se bo zvonaj malo ohladil. Ko je tu Janez Rupert Janeza Mačka naprosil, naj Matijo Likovca iz izbe pokliče, ker bi z njim rad nekaj govoril, je stopil Janez Maček k odprtemu oknu, poklical Matijo Likovca in šel potem zopet v hišo, Matija Likovec pa k Janezu Rupertu iz hiše. Tu se je vnel mej njima besedni prepir, iz katerega je kmalu tepež nastal, ker je Janez Rupert prvi Matijo Likovca s samo roko po glavi udaril, ta pa takoj nož iz žepa potegnil in ga svojemu nasprotniku v trebuh porinil. — V tem hipu prideta iz hiše Matija Likovec vulgo Jurčkov, proti kateremu se je poprej Janez Rupert izustil, da bo še denes Matijo Likovca natepel, in Matevž Grmek sploh Pavlinov, ker sta se bala, da bi se kaj hudega ne pripetilo — in vidita, da se Matija Likovec in Janez Rupert držita. Matija Likovec sploh Jurčkov, vpraša Janeza Ruperta, kaj da hoče Likovcu, na kar Rupert odgovori, da ga je ta tako v trebuh ubodel, da mu čreva ven visijo. — Matija Likovec sploh Hrustov je šel potem proti domu, ranjenega Ruperta so pa najpoprej v hišo Marije Tancik, potem pa v hišo Janeza Likovca pripeljali, kjer je potem, ko ga je bila sodnijska komisija pod prisego zaslišala, še tisti dan okolo pólunoči umrl.

Zatoženec se je pred porotniki zagovarjal, da ne ve ali ga je on v trebuh sunil ali se je umrl na nož nataknil. — Priča Janez Maček pravi, da je Likovca iz hiše k Rupertu poklical. Ko kmalu potem prva Matija Likovec sploh Jurčkov in Matevž Grmek, in za njima vsi drugi iz hiše pridejo, toži jim ranjenec, da ga je Likovec v trebuh zabodil. Likovec sploh Hrustov, pa je dejal proti okolo stoječim „ne smete zameriti, kaj sem naredil, jaz se nijsem mogel drugače braniti.“

Dr. Kapler izpove: Ta rana sama na sebi nij bila smrtna, ker nobena važna posoda nij bila poškodovana. Če bi se bil zdravnik o pravem času poklical, bi rano brez nevarnosti nekaj večjo naredil in ven viseča v rano vščipnena čreva reponiral in rano zašil. Ker se pa to nij zgodilo, je črni prisad Rupertovo smrt povzročil.

Potem so se stavila ta vprašanja:

I. glavno vprašanje: Ali je zatoženec Matija Likovec kriv, da je 20. sept. 1874 zjutraj pred hišo Marije Tancik v gornjem Igu Janeza Ruperta sicer ne z namenom ga usmrtiti, pa vendar z drugim sovražnim namenom z žepnim nožem enkrat v trebuh tako zabodel, da mu je s tem rano prizadjal, katera je v 20 urah ranjenecovo smrt povzročila?

II. dodatno vprašanje za slučaj, ako bi se na I. vprašanje odgovorilo „da“: Ali se je zatoženec poslužil samo potrebne brambe, da bi odgnal od sebe krivičen napad za življenje?

III. eventualno vprašanje za slučaj, ako bi se na II. vprašanje odgovorilo „ne“: Ali je zatoženec pri svojem dejanji vedeti mogel, da meje potrebne brambe prestopi in skozi to nepotrebno nevarnost za življenje Ruperta napravi.

Odgovor na I. vprašanje: 1 glas „da“, 11 glasov „ne“. — S tem odpadeti II. in III. vprašanje in zatoženec je bil — nekrivega spoznan.

Porotniki so bili gg.: Krisper Val., Pelikan Viljem, Vičič Miroslav, Mikuš Lorenc, Killer Viljem, Sevnik Josip, Pohl Albert, Možgur Ant., Jeršan Ant., Rabič Seb., Willmann Andr., Gariboldi Ant. R. v.

Umrli v Ljubljani

od 8. do 10. dec.:

Jul. Plankarjeva. kočijaževa hči, 6½ l., na pljučnici. Vikt. Soričeva, dete c. kr. stotnika, 4 l., na vnetici grla. Ant. Omahnova, revidentova soproga, 38 l., na vročnici. Fr. Padar, delavec, 24 l., na oslabiljenji.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V soboto 12. decembra 1874.

Prvikrat.

Jedina hči.

Vesela igra v 2 dejanjih, poljski spisal Grof Aleks. Fredro, poslovenil V. Eržen.

O s o b e:

Szumbalinski, posestnik — — — gospod Šušteršič. Pavlina, njegova hči — — — gđe. Namrétova. Matej Gomirto — — — gospod Jekovec. Agata, njegova soproga — — — gđe. Gornikova. Kazimir Ratatinski — — — gospod Dubski. Luiza, njegova soproga — — — gđe. Ledarjeva. Kamila — — — — — gđe. Podkrajškova. Pepica — — — — — gđe. Ihanova. Avgust Darsinski — — — — — gospod Eržen. Henrik Marecki — — — — — gospod Schmidt. Baltazar, Szumbalinskijev sluga gospod P. Kajzel.

Potem prvikrat:

Roža Saint Flourska.

Komična opereta v 1 dejanji od J. Offenbacha, poslovenil J. Čimperman.

O s o b e:

Pieretta, krčmarica — — — gđe. pl. Neugebauerjeva. Marcachu, kovač — — — gospod J. Noll. Chapailous, čevljar — — — gospod Medén.

Kasa se odpre ob ½7. uri. — Začetek ob 7. uri zvečer. Prihodnja slov. predstava bo v nedeljo 20. dec. 1874.

Hiša na prodaj

v Radovljici.

Prostovoljno se v mestu ležeča, prostorna, eno nadstropje visoka hiša, v kateri se je do sedaj barvarija sukna in platna delala in je posebno za kakega rokodelca ali kupca sposobna, proda. Plačilni pogoji bodejo vsakemu všeč. (339—2)

Kaj več o tem se izve v Radovljiški kavarni.

Zoper hudi duh iz ust in lahko krvaveče zobno meso.

Ker sem rabila **anatherinovo ustno vodo**, od gospoda c. k. dvornega zobozdravnika **dr. Poppa** in zgubila hudi duh in se je tudi rahlo, lahko krvaveče zobno meso okolo zob trdno stisnilo in sem zgubila po tem trgajočo bolečino, ne morem več storiti, nego jo najboljše priporočati.

Na Dunaji.

Ana Karner, mesto, šte. 763.

Se dobiva:

(55—4)

v **Ljubljani** pri Petričič in Pirknerji — Jos. Karingerji — A. Krisperji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmittu — E. Birschtz-u, lekarji; — v Kranju pri L. Krisperji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Pliberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halterji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-u, lekarji; — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bömes-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; — v Gorici pri Pontoni-u, lekarji; — J. Kellerji; — v Wartenberg-u pri F. Gadlerji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofljoki pri C. Fabiani-u, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzelji, lekarji; — v Radoljici pri Zalokarjevi vdovi.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni **Revalesscière du Barry**

v **Londonu**.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskega stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledice in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošilja na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najboljše spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. k. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière gaje ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, za dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Maks Armic.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. k. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. i fant 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. a 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu

in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradel bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru M. Moric, v Meranu J. B. Stöckhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradeu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah kakaznicah ali povzetjih.

Okrožnica.

Dovoljujemo si naslednje opozorjevati na naš prav po ceni jesenski cenik, ter se bodemo vedno, kot dosedaj trudili v vsacem ogledu s solidnim in poštenim blagom našim odjemnikom ustrezati.

Ker smo v zvezi z največimi tovarnami na kontinentu, se Vašemu Blagorodji ponuja ugodna prilika, s potrebnim blagom se preskrbeti po tovarniških cenah.

Izdelki in blago naše je najbolje, ki ga razdeljujemo v tri različne vrste cen; prva vrsta obsega 2 sorte, druga vrsta 1 sorto in tretja vrsta cene, je najfinejša vrsta robe.

Na posebno zahtevanje Vam pošiljamo kompletne cenike in vzorce franco in brezplačno. Razpošilja se s poštami povzetjem.

S posebnim spoštovanjem

Dunajska tisko-tovariška zaloga katuna, Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3.

(291—8)

Cenik.

Tiskana roba.

Lastni izdelki, percalin roba za srajce, vatel po 20, 23 in 25 kr.
Kosmonoški izdelek, percalin roba, vatel po 25, 30 in 35 kr.
Mebelj-percal in mebelj-kreton, vatel po 30, 35 in 40 kr.
Kosmonoško usnje za damsko, in otroško obleko, vatel po 40, 42 in 45 kr.
Svitli kosmonoški in francoski briljantin, vatel po 30, 35 in 40 kr.

Gladka bela pavolnata roba.

Šifon in širting za srajce, vatel po 20, 25 in 30 kr.
Beli briljantin in atlasgrad, vatel po 25, 30 in 35 kr.
1/4 franc. piketa vseh barv, vatel po 45, 50 in 60 kr.
1/4 rumenega nankinga, vatel po 20, 25 in 30 kr.
1/4 šamoi in belega nankinga, vatel po 30, 35 in 40 kr.

Roba za rutice.

1 tucat otroških batist-robcev, z barvenimi okrajem a 80, 90 kr., 1 gld.
1 tucat damskih batist-robcev, obrobjeni z barvenimi okraji a 1 gld. 1.20, in 1.40 kr.
1 tucat damskih zakonet-robcev a 1.60, 2.50 in 3 gld.
1 tucat robcev za gospode, obrobjeni z barvenimi okraji a 2.50, 3 in 3.50 kr.
1 tucat belih robcev rumburškega platna a 2, 3 in 4 gld.
1 tucat belih robcev irškega platna a 5, 6 in 7 gld.
1 tucat belih robcev batistnih ali bel-faških a 8, 9 in 10 gld.
1 tucat bel-faških platnenih robcev, z barvenimi okraji a 5, 6 in 7 gld.
1 tucat foulard- ali katun-robcev, za na glavo, lastni izdelek a 2, 2.50 in 3 gld.
1 tucat foulard- ali katun-robcev, za na glavo, kosmonoški izdelek a 3, 3.50 in 4 gld.
1 tucat barvanih žepnih robcev a 2, 2.50 in 3 gld.
1 svilnata-foulard-žepna-rutica za gospode z barvanimi okraji, najnovejše a 80 kr., 1.20 in 1.50 kr.

Angleška, gladka volnata roba.

Črni in gladko-barveni orlean, vatel po 40, 50 in 60 kr.
Črni in gladko-barveni demi-lüster, vatel po 70, 80 in 90 kr.
Črni in gladko-barveni svilnati-lüster, vatel po 1, gld., 1.20 in 1.50 kr.
Črni aksamit, vatel po 80 kr., 1 gld. in 1.20 kr.
Črni aksamit za silk-obleke, vatel po 1.60, 1.80 kr. in 2 gld.
Barveni progast aksamit za obleke, najnovejše, za damsko in otroško obleko, vatel po 1.50 kr.

Barchant-roba.

1 kos 30 vatlov bel, moder, meliran ali barvan barchant 1/8 a 6, 7 in 8 gld.

Pri naročilih naj se blagovoli udati, če se zahteva 2, 1, ali najfinejša vrste robe. — Ako je odjema in nakupovanje veliko se povoli znižana cena. — Adreso prosimo natanjko zapomniti: Samo Ruprechtsplatz Nr. 3, rückwärts der Ruprechtskirche, vis-à-vis dem Eingang der Sacristei.

Ispravina in tisk „Narodne tiskarne“.